

- Kommunfullmäktige
- Kommunstyrelsen
- Övriga nämnder
- Förvaltning

Föreskrifter för den ekonomiska förvaltningen av Jönköpings kommuns donationsstiftelser

---

Fastställt av kommunfullmäktige, 2024-02-29 § 41

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Omfattning och syfte.....	1
1.1	Syfte med placeringspolicyn	1
1.2	Organisation av finansförvaltningen	1
1.2.1	Kommunfullmäktige	1
1.2.2	Kommunstyrelsen	1
1.2.3	Kommunstyrelsens ledningsutskott.....	1
1.2.4	Kommunstyrelsens presidium	1
1.2.5	Kommunstyrelsens ordförande	2
1.2.6	Stadskontoret.....	2
1.2.7	Attestinstruktion.....	2
2	Övergripande målsättning	2
2.1	Utdelningsbara medel.....	2
3	Placering och limiter	3
3.1	Allokering tillgångsslag	3
3.2	Riktlinjer för placeringar samt riskhantering per tillgångsslag	3
3.2.1	Gemensamt för alla tillgångsslag	3
3.2.2	Räntebärande tillgångar.....	4
3.2.3	Aktietillgångar.....	5
3.2.4	Likvida medel och fasträntekonto	5
3.2.5	Belåning	5
4	Hållbarhet.....	5
5	Förvaltning	6
5.1	Förvaltningsavgift	6
6	Uppföljning, rapportering och redovisning	6
Appendix.....		7
	Arbetsinstruktion för löpande förvaltning.....	7
	Jämförelseindex förklaring.....	7
	Ansvarfull investerare	7

1 Omfattning och syfte

Föreskrifterna omfattar den ekonomiska hanteringen av kommunens donationsstiftelse, såväl placeringsverksamhet som ekonomiadministration

Föreskrifterna gäller för de donationsstiftelser som förvaltas av kommunstyrelsen genom stadskontoret.

Donerade fastigheter omfattas inte av dessa föreskrifter.

Föreskrifterna skall löpande hållas uppdaterad med hänsyn till aktuella förhållanden inom förvaltningens område samt på den finansiella marknaden.

1.1 Syfte med placeringspolicyn

- Ange mål och riktlinjer för förvaltningen av de samlade tillgångarna för de donationsstiftelser där Jönköpings kommun är förvaltare.
- Vara ett hjälpdokument internt och externt hur medarbetare inom finansförvaltningen ska agera.
- Belysa vilka risker som förvaltningen är exponerad mot och hur dessa risker ska hanteras.
- Vägleda hur rapportering, redovisning och intern kontroll ska utformas för en god och ändamålsenlig placeringsverksamhet.

1.2 Organisation av finansförvaltningen

1.2.1 Kommunfullmäktige

Det är kommunfullmäktiges ansvar att

- Fastställa föreskrifter för den ekonomiska förvaltningen av Jönköpings kommuns donationsstiftelser.

1.2.2 Kommunstyrelsen

Det är kommunstyrelsens ansvar att

- Ha det formella ansvaret för förvaltningen av under kommunens vård ställda donationsstiftelser enligt stiftelselagen 2 kap 2§.
- Fastställa donationsstiftelsernas årsredovisning (sammandrag).

1.2.3 Kommunstyrelsens ledningsutskott

Det är kommunstyrelsens ledningsutskotts ansvar att

- Fastställa donationsstiftelsernas förvaltningsavgift till kommunen vid uppräknig.

1.2.4 Kommunstyrelsens presidium

Det är kommunstyrelsens presidiums ansvar att

- I de fall det inte åligger annan besluta om utdelning från donationsstiftelser.

1.2.5 Kommunstyrelsens ordförande

Det är kommunstyrelsens ordförandes ansvar att

- Bevilja attest- och utanordningsrätt.

1.2.6 Stadskontoret

På stadskontoret åvilar att

- Stadsdirektör säkerställer och kontrollerar efterlevnaden av dessa föreskrifter.
- Handha den löpande administrationen av de donationsstiftelser som formellt förvaltas av kommunstyrelsen.
- Verkställa utbetalning av utdelning från donationsstiftelserna.
- Upprätta årsbokslut.
- Besluta om avtal mellan Jönköpings kommun om placering hos fondbolag.
- Löpande fatta beslut om rebalansering och finansiell placering.
- Rapportera till kommunstyrelsen/ledningsutskottet avseende portföljens exponering i relation till fastställda limiter i dessa föreskrifter samt portföljens resultat.
- Initiera och utarbeta förslag till uppdatering av dessa föreskrifter.

1.2.7 Attestinstruktion

Förutom ovanstående ansvarsfördelning gäller Jönköpings kommuns attestreglemente.

2 Övergripande målsättning

Följande mål skall gälla för förvaltningen av donationsstiftelsernas medel:

- Uppnå en real värdesäkring av kapitalet över tid.
- Uppnå en erforderlig direktavkastning för att möta utdelningsbehov.
- Eftersträva en god riskspridning mellan olika tillgångsslag med beaktande av övriga mål.
- Tillse att placeringarna är hållbara enligt angivna kriterier.
- Kommunen skall säkerställa att stiftelserna har en god betalningsförmåga i form av likvida medel för olika kostnader samt utbetalning av utdelning.

2.1 Utdelningsbara medel

Syftet med förvaltningen är att kunna uppnå kraven utifrån stiftelsernas ändamål och årligen kunna dela ut medel/stipendier. Riktmärket är att utdelningen över tid ska uppgå till minst samma nivå som den genomsnittliga statslåneräntan. Med utdelningsbar avkastning avses direktavkastning främst i form av räntor samt utdelning av aktier och fonder. Realiserade vinster vid försäljning av värdepapper ingår inte i utdelningsbart belopp.

Vissa stiftelser kan i sina föreskrifter ha särskilda bestämmelser om utdelning som avviker från vad som ovan sagts. I dessa fall gäller urkundsdokumentet.

3 Placering och limiter

Donationsstiftelsernas kapital, med undantag av de medel som används i den löpande verksamheten, skall placeras enligt nedanstående.

3.1 Allokering tillgångsslag

Tabell 1 nedan anger lägsta och högsta andel som respektive tillgångsslag vid varje tidpunkt får utgöra av portföljens totala marknadsvärde. Vad gäller räntebärande värdepapper anges dessutom återstående löptid (duration) samt hur stor andel som måste inneha kreditbetyg.

Donationsmedelsförvaltningen har en evig tidshorisont och ger förutsättningar för förvaltningen att vara långsiktig. Allokering mellan olika tillgångsslag baseras på historisk data i form av risk och avkastning för att uppnå en portfölj med god förväntad avkastning till lämplig risk. Målsättningen är att portföljen ska befinna sig i normalallokering och ett par gånger per år ses över och vid behov rebalanseras till normalportfölj. Under perioder kan portföljen vara närmare limiterna för min/max då det bedöms vara mest gynnsamt i rådande marknadsläge.

Förvaltningen sker via fondandelar hos ett eller flera fondbolag som har tillstånd att bedriva fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder. Vid eventuell kassa kan placering göras på bankkonton hos motpart som har banktillstånd i Sverige.

Tabell 1

Tillgångsslag	Portföljen totalt		
	Min.	Normal	Max.
1. Aktier och aktiefonder	30%	60%	70%
varav Sverige	45%	60%	75%
varav utländska	25%	40%	55%
2. Räntebärande värdepapper	30%	40%	70%
Duration	-	-	5 år
Innehar kreditbetyg	80%	90%	100%
Innehar ej kreditbetyg	0%	10%	20%
3. Likvida medel/Fasträntekonto	0%	0%	20%

3.2 Riktlinjer för placeringar samt riskhantering per tillgångsslag

Nedan följer avsnitt om gemensamma eller särskilda riktlinjer för respektive tillgångsslag. Avsnittet belyser de största riskerna samt hur dessa risker hanteras.

3.2.1 Gemensamt för alla tillgångsslag

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk innebär risken att portföljen drabbas av en förlust då det inte finns tillräcklig likviditet på marknaden och att tillgången inte omedelbart kan omsättas i likvida medel utan att förlusten i värde eller avyttringskostnader blir stora.

Risken hanteras genom en strategisk portfölj där aldrig hela portföljen omsätts vid en och samma tidpunkt.

Valutarisk

Valutarisk uppkommer vid placering av värdepapper i utländsk valuta där värdet på tillgångarna kan gå upp och ner i SEK.

Portföljen är exponerad mot valutarisker och dessa hanteras genom aktiva val. I aktiesidan vid utländska innehav görs ingen valutasäkring. I räntesidan vid utländska innehav ska räntebärande innehav i allt väsentligt vara valutasäkrade i SEK.

Motpartsrisk

Motparten ska ha erforderliga tillstånd och vara godkända av Finansinspektionen i Sverige. Utländska värdepappersbolag ska ha motsvarande nationellt tillstånd.

Hantering av motpartsrisk görs genom att kontrollera att motparten har erforderliga tillstånd samt har god erfarenhet av kapitalförvaltning.

Operativ risk

Med operativ risk avses förluster till följd av icke ändamålsenliga processer, mänskliga fel, bristande interna rutiner, felaktigheter i datasystem eller liknande händelser.

Hantering av operativ risk görs genom god intern kontroll, rutinbeskrivningar, kontrollåtgärder där annan person än den som verkställt köp/försäljning bokför transaktionen. Även rapportering till kommunstyrelse sker löpande enligt gällande rutiner.

3.2.2 Räntebärande tillgångar**Ränterisk**

Med ränterisk avses att marknadsvärdet av räntebärande placeringar påverkas av förändring av räntenivå. En stigande ränta resulterar i att värdet på en räntebärande tillgång sjunker och vice versa. Känsligheten mäts genom duration och ju högre duration portföljen har desto mer räntekänslig blir portföljen.

Risken hanteras genom en väldiversifierad portfölj och på räntesidan ha olika räntefonder med olika duration.

Kredit- och motpartsrisk

Med kredit- och motpartsrisk innebär att låntagaren får betalningssvårigheter, hamnar på obestånd eller på annat sätt inte kan fullfölja sina åtagande. För att minimera riskerna finns krav på hur stor andel av portföljen som får vara exponerade mot respektive ratingkategorier eller enskild emittent.

Räntefonder får inte väsentligt avvika från *tabell 2*. Riskspridning mellan olika motparter ska eftersträvas. Andelen motparter utan kreditbetyg regleras enligt *tabell 1* och för dessa motparter gäller sedan bankernas skuggrating hur de klassas in i *tabell 2*. Lägre kreditbetyg än BBB-kan undantagsvis tillåtas om det är ett enstaka innehav som på totalen ej väsentligt påverkar risknivån för räntefonden. Procenttalen avser andelen av ränteportföljens marknadsvärde.

Tabell 2¹

Nummer	Ratingkategori	Max andel per emittentkategori	Enhandsengagemang
1	Svenska staten	100%	100%
2	AAA	100%	20%
3	Lägst AA- Totalt för 3-5	80%	10%
4	Lägst A- Totalt för 4-5	60%	10%
5	Lägst BBB- Totalt för 5	40%	10%

3.2.3 Aktietillgångar

Tillåtna instrument

Med aktietillgångar avses svenska och globala aktier samt aktierelaterade instrument. Svenska aktier ska vara marknadsnoterade hos Nasdaq Stockholm. Globala aktier ska vara noterade hos motsvarande nationell börs.

God riskspridning ska uppnås med placeringar i olika sektorer. Inga produkter med derivat eller belåning får förekomma.

3.2.4 Likvida medel och fasträntekonto

Likvida medel får placeras på bankkonto eller fasträntekonto med maximal löptid 1 år.

3.2.5 Belåning

Portföljens tillgångar får ej belånas.

4 Hållbarhet

Jönköpings kommun med dess anknutna stiftelser skall följa etiska riktlinjer och aktivt verka som en ansvarsfull och hållbar investerare. Kommunen ställer sig bakom Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling. Detta genom att bedöma varje placering utifrån såväl etiska som ekonomiska perspektiv. Eventuella avsteg från detta skall dokumenteras.

Jönköpings kommun skall agera som en ansvarsfull investerare, med det avses en investerare som tar ansvar för miljö, samhälle och ägarstyrning samtidigt som den även tar ansvar för de finansiella aspekterna i sina investeringar.

Vid kapitalförvaltning skall förvaltaren följa FN:s principer för ansvarfulla investeringar (PRI, Principles for Responsible Investments). Kommunen ser även att företagen följer UN Global Compacts grundläggande principer om mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och antikorrup­tion för ett ansvarsfullt företagande. Principerna baseras på FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, ILO:s grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet, Rio deklarationen samt FN:s konvention om korrup­tion.

Placeringar skall inte ske i bolag vars verksamhet härrör från produktion och distribution av tobak, alkohol, droger, kommersiell spelverksamhet, krigsmateriel och pornografi. Inte heller

¹ Avser kreditbetyg från Standard & Poor´s. Ratas värdepapper via ett annat ratinginstitut översätts motsvarande rating till Standard & Poor´s skala.

skall placeringar ske i företag vars omsättning härrör från fossil energi. Dvs placeringar hos företag vars verksamhet innebär prospektering, exploatering, utvinning eller produktion av kol, olja, gas, oljesand eller annan okonventionell fossil energi.

För hur Jönköpings kommun praktiskt skall implementera ”ansvarfull investerare” se Appendix – arbetsinstruktion för löpande förvaltning.

5 Förvaltning

Donationsstiftelsernas kapital, skall förvaltas av Jönköpings kommun.

5.1. Förvaltningsavgift

Kommunens skall varje år debitera stiftelserna en förvaltningsavgift. Denna avgift skall motsvara kommunens självkostnad för förvaltning och administration. Vid varje uppräknning av förvaltningsavgiften skall kommunstyrelsens ledningsutskott fatta beslut om omkostnadsuttagets storlek.

6 Uppföljning, rapportering och redovisning

Rapporteringens syfte är att informera om portföljens resultat och om dess exponering i relation till fastställda limiter i dessa föreskrifter. Rapportering till kommunstyrelsen skall ske en gång per år.

Rapporteringen bör innehålla:

- Innehav per motpart/förvaltare
- Exponering samt innehav per tillgångsklass jämfört med limiter
- Ingående/Utgående balans
- Avkastning i procent och i kronor
- Avkastning mot jämförbara index. Portföljen jämförs mot normalallokering 36% SIXRX, 24% MSCI ACWI, 40 OMRX-Total Bond (Se Appendix – Jämförelseindex förklaring)

Appendix

Arbetsinstruktion för löpande förvaltning

Jämförelseindex förklaring

Jämförelseindexen ska jämföras mot *tabell 1*:

- **36% - SIXRX** är ett svenskt aktieindex som visar den genomsnittliga utvecklingen på stockholmsbörsen inklusive utdelning.
- **24% - MSCI ACWI** är ett känt globalt aktieindex som innehåller både utvecklade marknader och tillväxtmarknader. Indexet ska vara utdelande.
- **40% - OMRX-Total Bond** är ett svenskt ränteindex innehållande säkerställda obligationer och svenska staten.

Index-sammansättningen är alltid fast under jämförelseperioden. Skulle portföljen öka/minska i aktieinnehav/ränteinnehav görs ingen förändring i jämförelseindex.

Ansvarfull investerare

Praktiskt avser Jönköpings kommun att verka som en ansvarfull investerare genom att välja en kapitalförvaltning som uppfyller kommunens föreskrifter för den ekonomiska förvaltningen av Jönköpings kommuns donationsstiftelser.

Jönköpings kommun avser att verka som en ansvarfull investerare genom att:

- välja kapitalförvaltning som uppfyller kommunens föreskrifter för den ekonomiska förvaltningen av Jönköpings kommuns donationsstiftelser. integrera miljö-, sociala och bolagsstyrningsfrågor (ESG^[1] -faktorer) i sin kapitalförvaltning.
- investeringar i bolag görs med utgångspunkt i hur väl de tar ansvar för miljö, samhälle och ägarstyrning.
  - att resultatet av företagets verksamhet ger ett positivt bidrag när det bedöms i ett ekonomiskt och socialt perspektiv i berörda samhällen.
  - att företaget i sin användning av naturkapital tar hänsyn även till kommande generationers behov.
  - att företaget arbetar för att minimera sina skadeverkningar på det globala ekosystemet och den lokala miljön.
- bolag väljs bort från förvaltning med utgångspunkt i om de verkar inom branscher som kan anses tveksamma utifrån kommunens föreskrifter för den ekonomiska förvaltningen av Jönköpings kommuns donationstiftelser.
  - Företag vars omsättning där vars verksamhet härrör från produktion och distribution av tobak, alkohol, kommersiell spelverksamhet, krigsmateriel och pornografi.
  - Företag som inte kan redovisa bra miljöprestanda med utgångspunkt från FN:s konventioner om hållbar utveckling. Detta krav gäller i såväl strategiska beslut och riskhantering som i tillverkning och produktutbud.

^[1] ESG – Environmental, Social, Governance

- Företag vars omsättning härrör från fossil energi. Dvs. placeringar hos företag var verksamhet innebär prospektering, exploatering, utvinning eller produktion av kol, olja, gas, oljesand eller annan okonventionell fossil energi.
- Företag som kan associeras till rapporterade kränkningar av internationella normer för mänskliga rättigheter och arbetsrätt. De internationella normer som här avses är i första hand FN:s deklaration för mänskliga rättigheter, FN:s barnkonvention och ILO:s konventioner om arbetsrätt.
- Välja kapitalförvaltning som:
  - undertecknat FN:s principer för ansvarsfulla investeringar, PRI^[2]
  - tillämpar följande principer i sitt arbete:
    - FN:s Global Compact
    - OECD:s riktlinjer för multinationella företag
    - Internationella arbetarorganisationens deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet
    - Allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna
    - Riodeklarationen om miljö och utveckling
    - FN:s konvention mot korruption
    - Konventionen mot klustervapen
  - har kapacitet att integrera ESG-faktorer i sina investeringar.
  - inte gör direktinvesteringar i bolag som tillverkar eller utvecklar illegala vapen (till exempel klustervapen och antipersonella vapen) eller är involverade i kärnvapenprogram.
  - inte investerar i statsobligationer från länder som är föremål för omfattande sanktioner eller som inte respekterar mänskliga rättigheter.
  - använder sitt ägande till att påverka och förändra bolag
    - använder sitt ägande i bolag till att påverka dem att bedriva sina verksamheter på ett mer ansvarsfullt sätt
    - genomför dialog eller avslutar sina innehav i bolag som uppges bryta mot globala normer för miljöskydd, mänskliga rättigheter, arbetsrätt och korruptionsbekämpning

---

^[2] PRI - Principles Responsible Investment – FN initiativ om ansvarsfulla investeringar